

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๔๓/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ ๒๓๓/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองนครราชสีมา

วันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง

ผู้ฟ้องคดี

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่ง อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ ว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) มาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๓ ปี และคดีถึงที่สุด หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งตามหนังสือ ลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ว่า ตามที่นายอำเภอกุฉิเยวรายงานว่าผู้ฟ้องคดีถูกศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ พิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านแก่ง โดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

/ผ่านผู้ถูกฟ้องคดี...

ผ่านผู้ถูกฟ้องคดี แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนแปลงหนังสืออุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว โดยให้ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีใหม่โดยตรง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลับที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๒๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งผู้ฟ้องคดี ว่า ข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาชัดแจ้งแล้ว จึงไม่มีกรณีสงสัยอันจะเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๔) ประกอบ มาตรา ๔๘ ปญจทศ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ หนังสือฉบับดังกล่าวจึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง แต่เป็นเพียงการแจ้งการดำเนินการภายหลังที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายแล้วเท่านั้น แต่ทั้งนี้ หากท่านเห็นว่าหนังสือดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหาย ท่านสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายใน ๙๐ วัน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่มีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ถูกจำคุกหรือถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล จึงไม่เป็นข้อห้ามตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๔) และมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) แต่อย่างไร โดยหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีและให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนแปลงหนังสืออุทธรณ์คำสั่งโดยมิให้ผู้ฟ้องคดียื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่ให้ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง จึงไม่ถูกต้องตามมาตรา ๗๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดว่า การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว โดยกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งที่พิพาท ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี กรณีดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนและเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่แจ้งตามหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ที่มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่ง อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่ง อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ ต่อไป

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับรายงานแจ้งเรื่องจากเทศบาลตำบลบ้านแก่ง สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอภูเขียว กรณีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่งถูกดำเนินคดีอาญา ว่า ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ว่า [REDACTED] จำเลย (ผู้ฟ้องคดี) กระทำความผิดในฐานะความผิด เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลบ้านแก่ง และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำ รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสารรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้น หรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุด จำเลยให้การรับสารภาพ มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ให้คุมประพฤติจำเลยไว้มีกำหนด ๒ ปี คดีถึงที่สุดแล้ว จึงได้รายงานผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อพิจารณาถึงสถานะและคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่งของผู้ฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๘ เบญจ และมาตรา ๔๘ ปัญจทศ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าว ประกอบข้อกฎหมายแล้ว มีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๔๘ เบญจ และตามมาตรา ๔๘ เบญจ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง... ฯลฯ... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษานี้ถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ฯลฯ ... ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาดังกล่าวซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงต้องถือว่า เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งตามคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริต

/และประพฤติ...

และประพจน์มิชอบภาค ๓ ดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีกรณีสงสัยอันจะเป็นเหตุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิจะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๔) และตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็นกรณีที่ปรากฏชัดแจ้งว่า ความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพจน์มิชอบภาค ๓ มีคำพิพากษา แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไป ตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ วรรคสาม โดยผู้ถูกฟ้องคดี ได้เทียบเคียงกับกรณีตามหนังสือตอบข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๑๕๗๑ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ทารือการวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งสรุปได้ว่า มาตรา ๑๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง เมื่อขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ซึ่งมาตรา ๑๕ วรรคสอง ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยที่มาตรา ๔๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้งแล้วแต่กรณี เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลจังหวัดสระบุรีได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า นาย ████████ กระทำความผิดตามมาตรา ๖๒ วรรคสอง มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงโทษปรับ ๓,๐๐๐ บาท นาย ████████ จึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏโดยชัดเจนไม่มีกรณีสงสัย อันจะเป็นเหตุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๑๘ (๔) และมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพระพุทธบาทของนาย ████████ ต้องสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายนับแต่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว อนึ่ง กรณีนี้ศาลจังหวัดสระบุรี ได้แจ้งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรีทราบว่าได้ถึงที่สุดแล้วเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ดังนั้น จังหวัดสระบุรีจึงมีอำนาจนำข้อเท็จจริงอื่น มาทำการวินิจฉัยให้แตกต่างไปจากคำพิพากษาของศาลจังหวัดสระบุรีได้... เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายและหนังสือตอบข้อหารือ

/ดังกล่าวแล้ว...

ดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้งถูกศาลพิพากษาว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ แจ้งนายอำเภอภูเขียว เพื่อให้ดำเนินการต่อไป

หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วมีความเห็นว่า ตามหนังสือจังหวัดชัยภูมิลับ ที่ ขย ๑๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้งถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นกรณีพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่เทศบาลตำบลบ้านแก้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอภูเขียว แจ้งว่าศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม), มาตรา ๑๖๖ (๑) (๔) (เดิม) ให้ลงโทษจำคุก ๓ ปี ปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษ ๓ ปี จึงเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดว่า นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ และตามมาตรา ๔๘ เบญจ กำหนดว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) กำหนดว่า บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามคำพิพากษาดังกล่าว เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏชัดแจ้งตามคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ แล้ว จึงไม่มีการณ์สงสัยอันจะเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีได้สิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ มีคำพิพากษา โดยเทียบเคียงจากหนังสือตอบข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๑๘๐๔.๓/๑๑๕๗๓ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม

๒๕๕๓ เรื่อง ทารือการวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งข้อเท็จจริงตามหนังสือฉบับดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ ปญจทศ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ วินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่งพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด หนังสือฉบับดังกล่าวจึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง แต่เป็นเพียงการแจ้งการดำเนินการภายหลังจากที่นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายแล้วเท่านั้น แต่หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหนังสือฉบับดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหาย ก็สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองนครราชสีมา ได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากจังหวัดชัยภูมิ ตามมาตรา ๔๒ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เหตุนี้ หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ลับ ที่ ชย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่งถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงไม่ใช่เป็นกรณีการวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี แต่เป็นเพียงการแจ้งอำเภอกุฉิเยวเพื่อแจ้งให้เทศบาลตำบลบ้านแก่งถือปฏิบัติภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายแล้วเท่านั้น การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือฉบับดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สำหรับกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย อันมีผลให้พ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายนั้น หากเป็นกรณีที่ไม่มีข้อสงสัยก็ไม่ต้องสอบสวนและวินิจฉัยอีกแต่อย่างใด ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ตอบข้อหารือไว้ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๓๖๖ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ทารือการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นกรณีจังหวัดระนองหารือเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔. แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อ... (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ วรรคสอง ซึ่งมาตรา ๙ วรรคสอง กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมาตรา ๕๐ กำหนดให้บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กล่าวคือ ... (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ซึ่งข้อเท็จจริงจังหวัดระนองหารือ ปรากฏว่า นายพุฒิธร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

/ระนอง...

ระนอง ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๒ ตามคำพิพากษา ศาลล้มละลายกลาง หมายเลขแดงที่ ล.๓๓๖๗/๒๕๖๑ นาย [REDACTED] จึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังกล่าว เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองของนายพุฒิธร ต้องสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่ เป็นบุคคลล้มละลาย เมื่อปรากฏหลักฐานชัดเจน ตามคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลางดังกล่าว และไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองของนายพุฒิธร เพราะเหตุดังกล่าวผู้ว่าราชการ จังหวัดระนองจึงไม่ต้องสอบสวนและวินิจฉัยตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ถูกจำคุกหรือถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล และความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๗ (เดิม) และตามมาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ไม่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ดังนั้น จึงไม่ต้องห้าม ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๔๘ เบญจ ผู้ฟ้องคดีจึงมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๓๐) คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๗๓ แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็น กฎหมายเดิมก่อนที่จะมีการแก้ไข และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด โดยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว กำหนดว่า “...ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย แก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยพยานหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจ สั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด” ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ รายงานความเห็นพร้อมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล

พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้สั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด และการกระทำของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวยังเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) ที่บัญญัติว่า นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ กรณีการสอบสวนและวินิจฉัยให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งกรณีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ ส่วนกรณีการสอบสวนเพื่อเสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นคนละกรณีกัน ซึ่งกรณีที่เป็เหตุแห่งการฟ้องคดีที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างและขอให้เพิกถอนนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งและหยุดปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด แต่เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับแจ้งและพิจารณากรณีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) และมาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๓ ปี และคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว จึงรายงานผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณาถึงสถานะและคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ เบญจ และ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้งโดยผลของกฎหมายอันเนื่องมาจากผลแห่งคำพิพากษาถึงที่สุดดังกล่าว ดังนั้น หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนนั้น จึงมีสถานะเป็นเพียงหนังสือแจ้งอำเภอกุเชียวเพื่อให้แจ้งเทศบาลตำบลบ้านแก้งทราบและถือปฏิบัติเท่านั้น ไม่ใช่คำสั่งทางปกครองและไม่ใช่วินิจฉัยที่ผู้ฟ้องคดีจะอุทธรณ์ได้ตามกฎหมาย

/กรณี...

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนแปลงหนังสืออุทธรณ์คำสั่ง โดยมีให้ผู้ฟ้องคดียื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยให้ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรงนั้น ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม และการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ได้ดำเนินการมีคำสั่งตามหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๒๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นั้น เป็นคำสั่งและคำวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้อง โดยมีได้ดำเนินการตามขั้นตอน ระเบียบ และข้อบังคับของกฎหมาย จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า กรณีผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้งถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๘/๒๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ขออุทธรณ์คำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ นั้น เป็นการพิจารณากรณีปรากฏเหตุตามกฎหมายที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายโดยตรง อันเนื่องมาจากผลแห่งคำพิพากษาถึงที่สุดดังกล่าว เพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ และ มาตรา ๔๘ เบญจ ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้รายงานเหตุดังกล่าวนี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ได้พิจารณาอุทธรณ์ และไม่ได้รายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอุทธรณ์ เนื่องจากหนังสือดังกล่าวข้างต้นที่อ้างเป็นเหตุอุทธรณ์นั้นไม่ใช่คำวินิจฉัยและไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่าหนังสือฉบับดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี จึงได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (นครราชสีมา) ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากจังหวัดชัยภูมิต่อไป ดังนั้น การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติมแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า มูลกรณีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๓ ได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและ

/ประพจน์มิชอบ...

ประพจน์มิชอบภาค ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้จัดทำเอกสารการเบิกเงินค่าเดินทางไปราชการของตน อันเป็นเท็จ และใช้สิทธิเบิกเงินดังกล่าวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ต่อมา ศาลอาญาคดีทุจริตและ ประพจน์มิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) มาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๓ ปี และคดีถึงที่สุด เทียบศาลตำบลบ้านแก้ง สำนักงาน คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอภูเขียว จึงรายงานกรณีดังกล่าวไปยัง ผู้ถูกฟ้องคดี หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ แจ้งคำวินิจฉัยให้นายอำเภอภูเขียวทราบ ว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) และมาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ซึ่งเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้ง ตามมาตรา ๔๘ ปัญญัติศ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ประกอบมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น ความเป็นนายกเทศมนตรี ของผู้ฟ้องคดีจึงต้องสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็น วันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพจน์มิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษา และขอให้นายอำเภอภูเขียว แจ้งเทศบาลตำบลบ้านแก้งทราบเพื่อดำเนินการต่อไป ผู้ฟ้องคดีได้ทราบคำวินิจฉัยดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยยื่นผ่านผู้ถูกฟ้องคดี แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี แจ้งว่าให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำคำอุทธรณ์ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีอีกฉบับ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๒๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลการพิจารณาถึงผู้ฟ้องคดีว่า หนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง แต่เป็น เพียงการแจ้งการดำเนินการภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งแล้วเท่านั้น หากผู้ฟ้องคดี เห็นว่าหนังสือฉบับดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีสามารถ ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะศาลอาญาคดีทุจริตและประพจน์มิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ๑ ปี ปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๓ ปี เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ถูกจำคุกหรือ ถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เป็นนายกเทศมนตรี และโดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งที่พิพาท ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติ

/เทศบาล...

เทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๗๓ วรรคสี่ การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่แจ้งตามหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ที่มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ต่อไป

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่แจ้งตามหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ที่วินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก้ง เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๔๘ เบญจบัญญัติว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น... มาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ... (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ... วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) หรือ (๕) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน... วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) หรือ (๕) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้นายกเทศมนตรีผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (๔) หรือ (๕) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย... ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๕๐ ให้เป็นที่สุด พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิด

/ตามกฎหมาย...

ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เต็มผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ต่อมา ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ว่า ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเท็จ อันเป็นกรณีเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลบ้านแก่ง และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) มาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ มีกำหนด ๓ ปี คดีถึงที่สุด เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า บรรดา (๔) บัญญัติว่า นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ และมาตรา ๔๘ เบญจ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่ได้บัญญัติว่าต้องถูกจำคุกหรือถูกคุมขังอยู่ โดยหมายของศาลตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ พิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ ว่ากระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) มาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) (เดิม) ซึ่งความผิดดังกล่าวเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และคดีถึงที่สุดแล้ว คำพิพากษาดังกล่าวจึงผูกพันผู้ฟ้องคดี ตามนัยมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ กรณีจึงไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลง ที่จะต้องให้ผู้ถูกฟ้องคดี

/สอบสวน...

สอบสวนตามมาตรา ๔๘ ปัญหาค วรรคสอง ผู้ฟ้องคดีจึงต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๘
 ปัญหาค วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อปรากฏว่า ภายหลังจากผู้ถูกฟ้องคดี
 ได้รับรายงานผลคดีถึงที่สุดกรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
 ราชการแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจตามมาตรา ๔๘ ปัญหาค วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
 เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ วินิจฉัยและมีหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน
 ๒๕๖๓ ถึงนายอำเภอภูเขียว แจ้งคำวินิจฉัยว่า ตามที่นายอำเภอภูเขียวรายงาน ว่า ผู้ฟ้องคดี
 ถูกศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ พิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อท ๔๐/๒๕๖๒
 คดีหมายเลขแดงที่ อท ๑๐๙/๒๕๖๒ ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผู้ฟ้องคดี
 จึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ความเป็นนายกเทศมนตรีของ
 ผู้ฟ้องคดีจึงสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมาย และต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายตั้งแต
 วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มี
 คำพิพากษา และให้นายอำเภอภูเขียวแจ้งเทศบาลตำบลบ้านแก่งทราบเพื่อดำเนินการต่อไป
 อันเป็นการประกาศคำวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตามนัยมาตรา ๔๘
 ปัญหาค วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีมีคำวินิจฉัย
 ตามหนังสือลับ ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษา
 ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ว่ากระทำความผิด
 ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๕๐ (๑๐)
 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ความเป็น
 นายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีจึงสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ซึ่งเป็นวันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษา จึงเป็นคำสั่งที่
 ชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจ
 พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๗๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
 การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง จึงเป็นการ
 ดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลับ
 ที่ ขย ๐๐๒๓.๔/๑๗๗ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงนายอำเภอภูเขียว แจ้งว่า ความเป็น
 นายกเทศมนตรีของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 อันเป็นการวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๘ ปัญหาค วรรคหนึ่ง (๔)
 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ ปัญหาค

/วรรคสอง...

วรรคสอง และประกาศคำวินิจฉัยตามมาตรา ๔๘ ปญจทศ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งกำหนดว่าคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๓๖ นี้ให้เป็นที่สุด ไม่ใช่คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอผลการสอบสวนที่ผู้ฟ้องคดีจะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๗๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แต่อย่างใด ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

พิพากษายกฟ้อง

นายวิชา เหลือล้ำ

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครราชสีมา

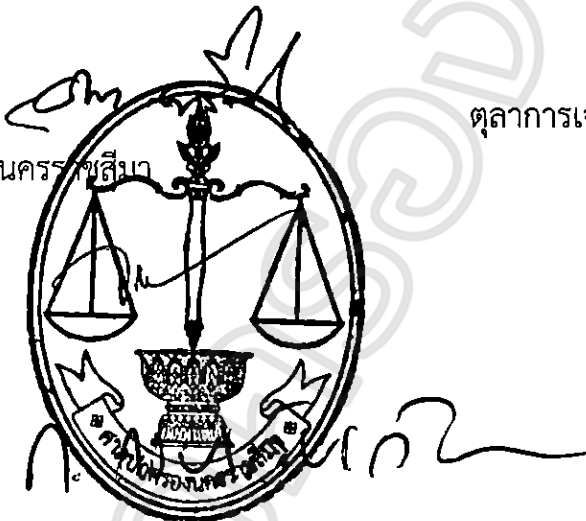
ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวิเชียร พ่วงพูล

ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา

นายกันตพิชญ์ กอบเกียรติพัฒนา

ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายประเสริฐ ศรีธธาสุข

